

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

تیام خزاعی

نام آزمون: تکلیف درس پنج فارسی یازدهم

تاریخ آزمون:

۱ بیت زیر، با همه ابیات قرابت مفهومی دارد، به جز:

چون شیر به خود سپه‌شکن باش / فرزند خصال خویشتن باش

- ۱ پارسا باش و نسبت از خود کن / پارسازادگی ادب نبود
 ۲ چو کنعان را طبیعت بی‌هنر بود / پیمبرزادگی قدرش نیفزود
 ۳ نباید کند جز که نام نکو / خردمند زین زیستن آرزو
 ۴ هنر بنمای اگر داری نه گوهر / گل از خار است و ابراهیم از آزر

۲ در کدام بیت بیش‌ترین آرایه تضاد وجود دارد؟

- ۱ شور فرهادم به پرسش سر به زیر افکنده بود / ای لب شیرین جواب تلخ سربلا چرا
 ۲ قناعت می‌کنم با درد چون درمان نمی‌یابم / تحمل می‌کنم با زخم چون مرهم نمی‌بینم
 ۳ شیرین ننماید به دهانش شکر وصل / آن را که فلک زهر جدایی بچشانند
 ۴ گردون مرا ز محنت هستی رها نخواست / مرگم رسیده بود و لیکن خدا نخواست

۳ در کدام گزینه «شاخص» نیست؟

- ۱ دکتر محمد معین، اولین دارنده دکترای ادبیات فارسی در ایران بود.
 ۲ غلامحسین یوسفی، در کنار مرادش، امام رضا (ع) به خاک سپرده شد.
 ۳ عموی احمد، مهندس شرکت نفت است.
 ۴ کدخدا احمد، به مسائل و مشکلات مردم روستا رسیدگی می‌کند.

۴ در متن زیر به ترتیب چند «ترکیب وصفی» و «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

«در مطالعه شعر نیما، دید تازه او به جهان جلوه‌گر است؛ نگاه او به همه موجودات و دیگر پدیده‌ها یادآور نگاهی است که شاعران غرب به این پدیده‌ها دارند. دید اجتماعی نیما که در سروده‌های نمادین و انتقادی او تجلی می‌یابد، در ادب فارسی نوین جایگاه ویژه دارد.»

- ۱ ده - هشت ۲ یازده - نه ۳ ده - نه ۴ یازده - هشت

۵ ترتیب ابیات زیر به لحاظ داشتن آرایه‌های «ایهام تناسب، تشبیه، تلمیح، حس آمیزی و اغراق» کدام است؟

- الف) ندارد مزرع ما حاصلی غیر از تهی‌دستی / توان در چشم موری کرد خرمن حاصل ما را
 ب) چرا ملامت خواجه کنی که چون فرهاد / به پای دوست در افکند جان شیرین را
 ج) با من به سلام خشک ای دوست زبان تر کن / تا از مژه هر ساعت لعل ترت افشانم
 د) دست را بر ازدها آن کس زند / که عصا را دستش ازدرها کند
 ه) دلم امید فراوان به وصل روی تو داشت / ولی اجل به ره عمر رهزن امل است
- ۱ ب، الف، ج، د، ه ۲ ج، ه، د، ب، الف ۳ ه، ب، الف، ج، د ۴ ب، ه، د، ج، الف

۶ در کدام عبارت «شاخص» یافت می‌شود؟

- ۱ سجده شکر کرد خدای را عزوجل بر سلامت امیر و نامه نبشته آمد.
 ۲ روز دوشنبه امیرمسعود شبگیر، برنشست و به کران رود هیرمند رفت.
 ۳ از قضای آمده، پس از نماز، امیر کشتی‌ها بخواست و ناوی ده بیاوردند.
 ۴ امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرودآمد و جامه بگردانید و تر و تباه شده بود.

۷ در عبارت زیر، چند «شاخص» وجود دارد؟

دکتر شهیدی، نویسنده و مترجم معاصر در ترجمه کتاب نهج‌البلاغه از نثر آهنگین به تبع جملات امام علی (ع) تأثیر پذیرفته است. نثر استاد شیوا و بسیار دلنشین است

- ۱ یک ۲ دو ۳ سه ۴ چهار

۸ در منظومه «مردم شهر به یک چینه چنان می نگرند / که به یک شعله، به یک خواب لطیف / خاک، موسیقی احساس تو را می شنود و صدای پر مرغان اساطیر می آید در باد» به ترتیب، چند «ترکیب وصفی» و «اضافی» یافت می شود؟

- ۱ سه، پنج ۲ سه، شش ۳ چهار، پنج ۴ چهار، شش

۹ در کدام گزینه واژه «هم آوا» وجود ندارد؟

- ۱ تو ملولی و مرا طاقت تنهایی نیست
 ۲ هر چه کوله نظرانند بر ایشان پیمای
 ۳ هزار شکر که دیدم به کام خویشت باز
 ۴ در ره نفس کزو سینۀ ما بتکده شد
 تو جفا کردی و من عهد وفا نشکستم
 که حریفان ز مل و من ز تأمل مستم
 ز روی صدق و صفا گشته با دلم دمساز
 تیر آهی بگشاییم و غزایی بکنیم

۱۰ معنی همه واژه‌ها در مقابل آن‌ها درست آمده است؛ به جز:

- ۱ (صنف: گونه) (شایق: درخور) (گیوه: پای‌افزار)
 ۲ (رایت: درفش) (سست‌عنصر: بی‌غیرت) (فایق: پیروز)
 ۳ (کافی: دانای کار) (شائبه: شک و گمان) (تمکن: ثروت)
 ۴ (چابک: تند و فرز) (فراخ‌تر: راحت‌تر) (تعیبه کردن: قرار دادن)

۱۱ مفهوم عبارت زیر در کدام گزینه دیده می‌شود؟

«مردمی که به خانه‌های تاریک و بی‌دریچه عادت کرده‌اند، از پنجره‌های باز و نورگیر، گریزان هستند.»

- ۱ افسوس / آفتاب مفهوم بی‌دریغ عدالت بود / و آنان به عدل شیفته بودند / و اکنون با آفتاب گونه‌ای / آنان را این‌گونه فریفته بودند
 ۲ ستاره باران جواب کدام سلامی / به آفتاب / از دریچه تاریک؟ / کلام از نگاه تو شکل می‌بندد
 ۳ شب با گلولی خونین خوانده است دیرگاه / دریا نشسته سرد / یک شاخه در سیاهی جنگل / به سوی نور / فریاد می‌کشد
 ۴ نگران با من استاده سحر / صبح می‌خواهد از من / کز مبارک دم او / آورم این قوم به جان باخته را / بلکه خبر

۱۲ در عبارت زیر، به ترتیب چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

«قرن چهارم و پنجم در زبان فارسی، دوره‌ی نثر ساده و نیمه‌ی دوم قرن پنجم، دوره‌ی تحوّل نثر از ساده به فنی، قرن ششم و هفتم دوره‌ی کمال نثر فنی است.»

- ۱ ۷ ترکیب وصفی - ۵ ترکیب اضافی ۲ ۹ ترکیب وصفی - ۶ ترکیب اضافی ۳ ۷ ترکیب وصفی - ۷ ترکیب اضافی ۴ ۸ ترکیب وصفی - ۶ ترکیب اضافی

۱۳ در متن زیر، به ترتیب، چند «ترکیب وصفی» و «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

«در دوره اسلامی از همان قرن‌های نخستین هجری ترجمه عربی آثار معتبر یونان مورد استفاده ایرانیان قرار گرفت و بسیاری از متون عربی به ویژه تفاسیر قرآن به فارسی برگردانده شد. این رسم ترجمه تا قرن‌های بعد ادامه یافت.»

- ۱ هشت - هفت ۲ نه - شش ۳ ده - هفت ۴ ده - شش

۱۴ مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

- ۱ پندارم آنکه با تو ندارد تعلقی
 ۲ که تعلق با همین دنیاستش
 ۳ غلام همت آنم که زیر چرخ کبود
 ۴ هر کس به تعلق گرفتار
 نه آدمی که صورتی از رنگ و رو بود
 ره به هفتم آسمان بر نیستش
 ز آنچه رنگ تعلق پذیرد آزاد است
 صاحب‌نظران به عشق منظور

۱۵ کدام گزینه ترتیب ابیات را به لحاظ داشتن آرایه‌های «ایهام تناسب - استعاره - تشبیه - متناقض‌نما» نشان می‌دهد؟

- (الف) بگشا کمند زلف که دل دردمند توست
 (ب) کشیدم پای در دامن، مگر مجموع دانم شد
 (ج) تو به عارض زهره و من مشتری از جان تو را
 (د) هزار جهد بکردم که سر عشق پیوشم
 آهوی نیم‌کشته ما در کمند توست
 کنون خود را همی بینم که مجموعی پریشانم
 لیک کو آن زهره کایم زهرهات را مشتری
 نبود بر سر آتش میسرم که نجوشم

- ۱ الف، د، ب، ج ۲ ج، د، الف، ب ۳ د، الف، ج، د ۴ ج، الف، ب، د

۱۶ کدام گزینه مفهوم متفاوتی با بقیه دارد؟

- ۱ تا دل هرزه گرد من رفت به چین زلف او
- ۲ من کز وطن سفر نگزیدم به عمر خویش
- ۳ وطن چاهسار است و بند عزیزان
- ۴ ترسیدم و پشت بر وطن کردم
- ۵ زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند
- ۶ در عشق دیدن تو هواخواه غربتم
- ۷ بمان تا عزیزی ز چاهی بر آید
- ۸ گفتم من و طالع نگوینسارم

۱۷ در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

- ۱ گو بی‌خبران و عیب‌گویان از پس
- ۲ گفت آفاق را بدو ندهم
- ۳ آن دست که داشتیم به دامان وصال
- ۴ و آن بیت لطیف نقض این است
- ۵ منسوب‌کنندم به هوی و به هوس
- ۶ گفت خود کن خطا دهد به صواب
- ۷ بر سر زدم از فراق چندان که می‌پرس
- ۸ در پوست مبین که مغز این است

۱۸ مفهوم نوشته شده در کمانک روبروی کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ چون شیر به خود سپه‌شکن باش / فرزند خصال خویشتن باش (خودآتکابی)
- ۲ جام می و خون دل هر یک به کسی دادند / در دایره قسمت اوضاع چنین باشد (اختیار‌گرایی)
- ۳ فرصت بده ای روح جنون تا غزل بعد / در غیرت ما نیست که در ننگ بمیریم (تن به مرگ ندادن)
- ۴ آبی‌تر از آنیم که بی‌رنگ بمیریم / از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم (ایستادگی کردن)

۱۹ در هیچ گزینه‌ای «شاخص» وجود ندارد به جز

- ۱ امام خواجه که بودش سر نماز دراز
- ۲ حافظ قلم شاه جهان مقسّم رزق است
- ۳ ای صبا بندگی خواجه جلال‌الدین کن
- ۴ جامی بده که باز به شادی روی شاه
- ۵ به خون دختر رز خرقه را قصارت کرد
- ۶ از بهر معیشت مکن اندیشه باطل
- ۷ که جهان پُرسمن و سوسن آزاده کنی
- ۸ پیرانه‌سر هوای جوانی‌ست در سرم

۲۰ معنی چند کلمه در کمانک روبروی آن درست است؟

- اجنبی (خارجی) - تدبیر (به آغاز کاری نگر بستن) - توازن (تعادل) - نهیب (هیبت) - تسخیر (چیره) - عرصه (میدان) - اعجاب (شگفت) - آز (حرص)
- ۱ پنج ۲ شش ۳ هفت ۴ هشت

۲۱ در کدام عبارت غلط املایی یافت نمی‌شود؟

- ۱ اگر از مال چیزی به دست آید هم بر لب گور باید گذاشت تا سگان دندان تیز کرده در وی افتند که «میراث هلال است».
- ۲ نیکو ننماید که کسی از زاهدان آنچه برای تقدیم خیرات طلبند، بازگیرد یا از ملوک، چیزی که از جهت صلاح خاص و عام خواهند دریغ دارد.
- ۳ و امروز اثاث محبت میان من و تو چنان تأکید یافت که یار من آن کس تواند که از آزار تو بپرهیزد.
- ۴ قرض من آنست که تاریخ پایه‌ای بنویسم که ذکر آن تا آخر روزگار باقی بماند تا مقبول خردمندان افتد.

۲۲ در کدام گزینه، غلط املایی وجود دارد؟

- ۱ در ناحیه‌ی شقیقه‌اش یک سوراخ دیده می‌شد.
- ۲ از همه‌ی سرمایه‌های خویش، برای یک زندگانی باشرافت مایه گذاشته‌اند.
- ۳ با اشتهای زایدالوصفی مشغول خواندن شد.
- ۴ صلاحش را برداشت و شلیک کرد.

۲۳ کدام گزینه «تشخیص» دارد؟

- ۱ مرغ نهاد آشیان بر سر شاخ چنار
- ۲ گفت: از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم
- ۳ زبان درکش ای مرد بسیاریان
- ۴ سوسن کافوربوی، گلبن گوهر فروش
- ۵ چون سپر خیزران بر سر مرد سوار
- ۶ گفت: پوسیده است، جز نقشی ز پود و تار نیست
- ۷ که فردا، قلم نیست بر بی‌زبان
- ۸ وز می‌اردیبهشت گشته بهشت برین

۲۴ در کدام بیت، هم وابسته پیشین و هم وابسته پسین وجود دارد؟ (با تغییر)

۱	سرمنزل فراغت نتوان ز دست دادن
۲	چنگ خمیده قامت می خواندت به عشرت
۳	احوال گنج قارون که ایام داد بر باد
۴	جام مینایی می سدّ ره تنگ دلی است

۲۵ در همهٔ ابیات زیر جناس همسان و ناهمسان وجود دارد به جز

۱	شد مشکبوی سخن چمن از دم صبا
۲	مطرب مجلس بساز زمزمهٔ عود
۳	شعر من آب روان و شعر تو تاب روان
۴	آن کس که نه آدمیست گرگ است
- آری در اصل مشک، اگر بنگری دم است
 خادم محفل بسوز مجمرهٔ عود
 این یک از بس آب دار و آن یک از بس تاب
 آهوکشی آهوپی بزرگ است